

REGIONALT AREAL- OG NATURREGNSKAP

PILOTREGION
LOFOTEN

Lofoten har i dag en rekke utfordringer knyttet til bærekraftig forvaltning av naturressursene: **naturslitasje, pressområder og interessekonflikter** i møtet mellom reiseliv, næringsliv og lokalsamfunn, og store sesongmessige svingninger i næringslivet.

Kommunene er viktigste arealmyndighet i forvaltningen. I dette ligger et stort ansvar og behov for kunnskap og kompetanse. Kunnskapsgrunnlaget om arealene og systematisk oversikt over utvikling og endring over tid er mangelfullt.

PROSJEKTBEKRIVELSE

Prosjektene “**Regionalt arealregnskap – pilot Lofoten**” og “**Regionalt naturregnskap – pilot Lofoten**” er to ulike samhandlingsprosjekt som på sikt skal implementeres i kommunenes planarbeid og planverk.

Prosjektet «**Regionalt arealregnskap – pilot Lofoten**» er en flerårig satsing for å

- bygge et helhetlig kunnskapsgrunnlag, metode og verktøy for arealstatistikk og arealregnskap på kommunalt og regionalt nivå.
- Prosjektet skal muliggjøre at økosystemer og økosystemtjenester legges til grunn i vurderingene av hvor i kommunene og regionen det tilrådes å bygges og/eller etablere/utvikle aktivitet, eller ikke.
- Prosjektet omfatter to underprosjekter, ett for å utvikle kunnskapsgrunnlag og ett for metodeutvikling, og utarbeides med tanke på at det vil kunne inngå i et naturregnskap på sikt.

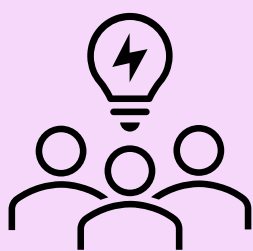
Forprosjektet «**Regionalt naturregnskap – pilot Lofoten**» skal

- utvikle en robust prosjektplan, -beskrivelse og rigg for et pilotprosjekt innen naturregnskap for kommunalt og regionalt nivå.
- Målet med prosjektet er å kartlegge konsekvensen av, og pilotere et hovedprosjekt for naturregnskap.

Dette er nybrottsarbeid som viser vei og gir stor overføringsverdi til øvrige kommuner og fylkeskommunen. Naturregnskapet skal tas aktivt i bruk og bli et anvendt og nyttig beslutningsgrunnlag for verktøy for bærekraftig ressursforvaltning, grønn verdiskaping og samfunnsutvikling, og rigging for et livskraftig næringsliv og et godt sted å bo for framtiden.

Lofot-kommunene har gått sammen om å utvikle areal- og naturregnskap for regionen.

Statsforvalteren i Nordland har også forventninger om kommunenes rapportering av arealbruk i plansaker.

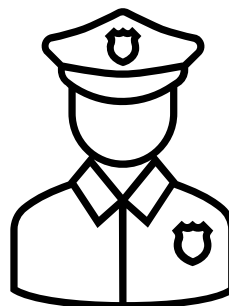
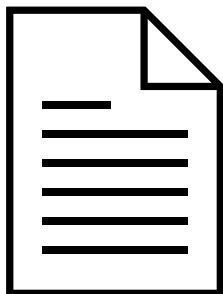

HVILKE NASJONALE FØRINGER LIGGER BAK ARBEIDET MED AREAL- OG NATURREGNSKAP?

FN vedtok i 2021 SEEA EA, som legger føringer for nasjonal rapportering om naturverdier og arealbruk.

Miljødirektoratet og SSB koordinerer det nasjonale arbeidet med økosystemregnskap. Arbeidet tar utgangspunkt i FNs rammeverk, og utvikling av økosystemregnskap bygger på EUs inndeling av arealer gjennom Eurostat.

Det er et mål om etablering av nasjonalt og regionalt naturregnskap innen 2026.

SEEA EA: System of Environmental-Economic Accounting; Ecosystem Accounting

= økosystemregnskap (også kalt naturregnskap)

Eurostat: EUs statistikkontor

MÅL
OG
VISJON

KUNNSKAPS-
GRUNNLAG

VERKTØY

IMPLEMENTERING
OG BRUK

LAVUTSLIPPS-
SAMFUNNET
2040

PROSJEKTMÅL

Å jobbe fram et kunnskapsgrunnlag som synliggjør ulike verdier, egenskaper og økosystemtjenester ved arealer i regionen, som grunnlag for utarbeidelse av et beslutningsgrunnlag. Beslutningsgrunnlaget vil være et viktig verktøy for kommunene i avveiningen av bruk og vern av arealer og naturverdier.

MÅLENE I VEIKARTET FOR LOFOTEN – DE GRØNNE ØYENE

Delmål 1.3.8

Det skal utarbeides et **helhetlig regionalt arealregnskap** for Lofoten innen utgangen av 2023

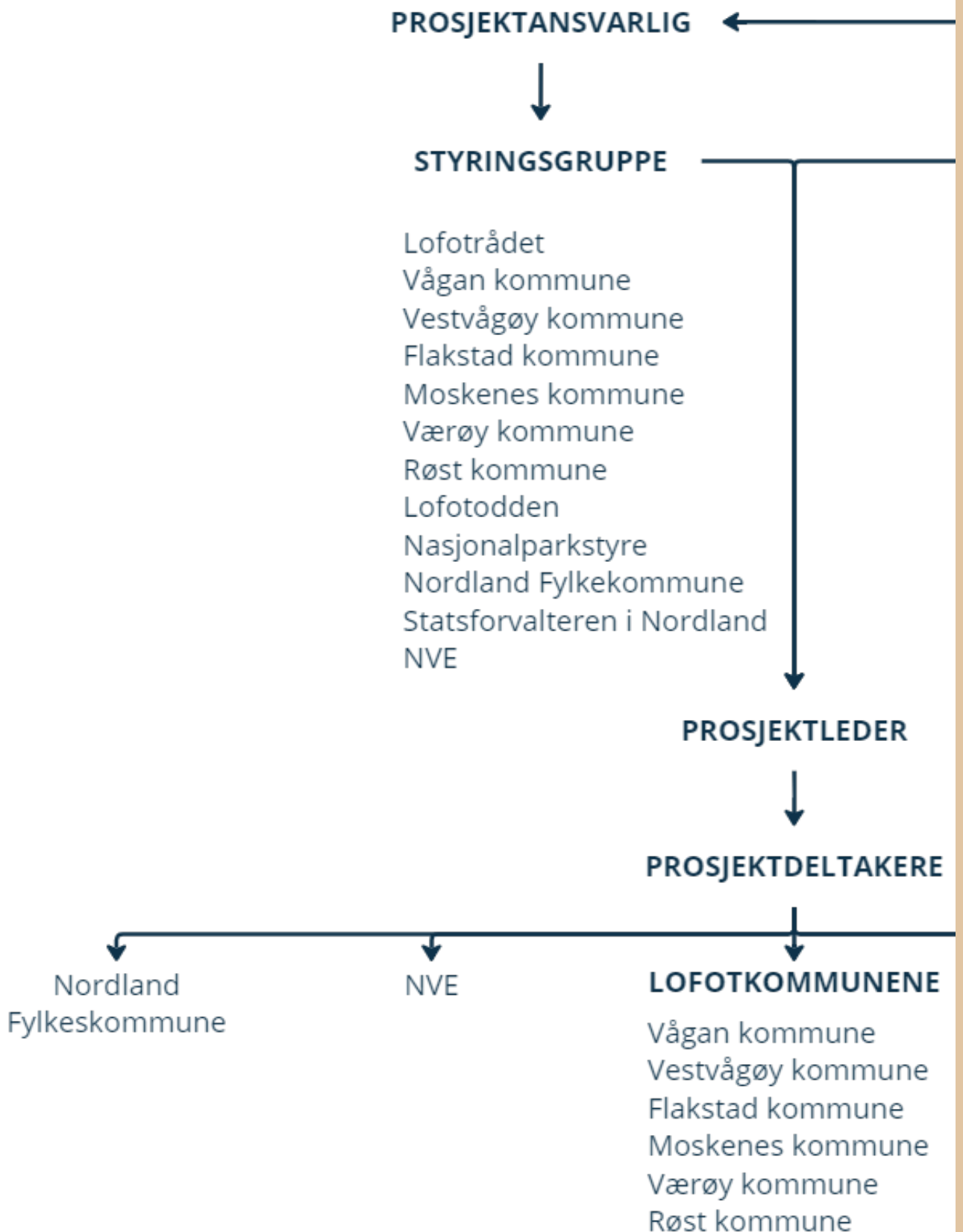
Delmål 1.3.9

Det skal utarbeides et helhetlig **kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet** på kommunalt og regionalt nivå innen utgangen av 2023

Delmål 1.3.10

Ved vurdering om utbygging av urørte områder må et **oppdatert kunnskapsgrunnlag for naturmangfoldet og karbonrike arealer** inngå i beslutningsgrunnlaget

PROSJEKTORGANISASJON

PROSJEKTEIER

REFERANSEGRUPPE

Statsforvalteren i Nordland

Kartverket

Kommunal- og
distriktsdepartementet

SSB

KS

Elmea

Sabima

Fiskeridirektoratet

Kystverket

Diverse

interesseorganisasjoner

↓
FoU-miljø

↓
Innkjøpte
rådgivertjenester

miro

NATURREGNSKAP

NATURKAPITAL

Hvor mye har vi av hver naturgode

NATURGODER (ØKONOMISK)

Monetære verdier

NATURGODER (FYSISK)

Hvilke goder vi får fra naturen

TILSTANDSREGNSKAP

Kvalitet på naturtyper

AREALREGNSKAP

Hva slags natur vi har og hvor

ØKOSYSTEMKART

*ENDRING
OVER TID*

NATURREGNSKAP

NATURKAPITAL

Naturkapitalregnskapet er det siste delregnskapet som inngår i økosystemregnskapet. For å forstå dette delregnskapet kan vi tenke på økosystemet som en kapitalenhet som hvert år gir oss en avkastning i form av en strøm av økosystemtjenester

NATURGODER (ØKONOMISK)

Hvis man vet hvor mye disse naturgodene er verdt i kroner og øre, for eksempel via en pris på karbon, kan man lage et monetært regnskap for naturgoder, og regne ut naturens bidrag til økonomisk verdiskaping (naturkapital)

NATURGODER (FYSISK)

Deretter ser vi på hva slags naturgoder vi får fra de ulike typene natur. For eksempel lagres det mye karbon i våtmarksområdene. Vi ser denne informasjonen i sammenheng med arealregnskapet og tilstandsregnskapet, fordi store våtmarksområder i god tilstand lagrer mer karbon enn små våtmarksområder i dårlig tilstand. Da får vi et regnskap over naturgoder (økosystemtjenester)

TILSTANDSREGNSKAP

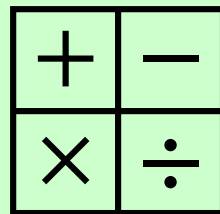
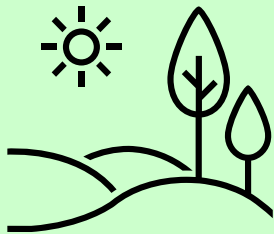
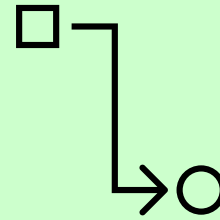
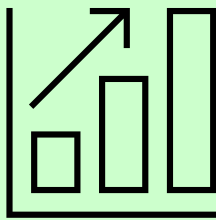
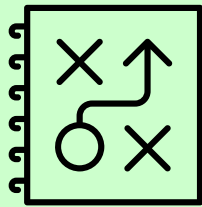
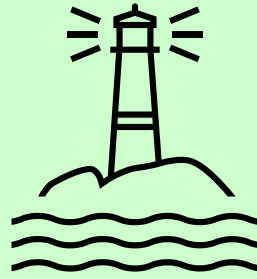
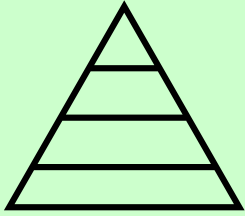
Vi henter inn informasjon om den økologiske tilstanden til de ulike typene natur gjennom miljøovervåking, og lager et tilstandsregnskap. Slik kan vi se om naturen blir i bedre eller dårligere tilstand over tid, for eksempel hvis tilstanden blir dårligere på grunn av mer forurensning eller andre påvirkninger

AREALREGNSKAP

Ut fra kart kan man lage et arealregnskap. Her henter vi tall fra kart slik at vi kan ha oversikt over hvilke typer natur vi har mye eller lite av, og hvilke det blir mer av eller mindre av over tid

ØKOSYSTEMKART

Som et grunnlag for regnskapet ligger kart over naturen. Her får vi informasjon om hvor de ulike typene av natur befinner seg. I kart blir naturen delt inn i enheter (områder) av ulike typer natur eller økosystemer

DEFINISJONER

FORMÅLSREGNSKAP

Holde oversikt over hvor mye arealer som er planlagt til ulike formål i kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner og reguleringsplaner

PLANVASK

En systematisk og strategisk gjennomgang av eldre reguleringsplaner, med mål å få et oppdatert plangrunnlag som er i samsvar med dagens lovverk, ny kunnskap og ønsket politikk

AREALSTRATEGI

Strategi for arealbruk med målsetninger og prioriteringer

AREALBUDSJETT

Brukes til å styre mot en bestemt arealbruk, og definerer hvilke arealer og arealtyper budsjettet er for

AREALSTATISTIKK

Tall og data over arealer, uten et spesifikt mål om hva tallene skal brukes til

AREALNØYTRALITET

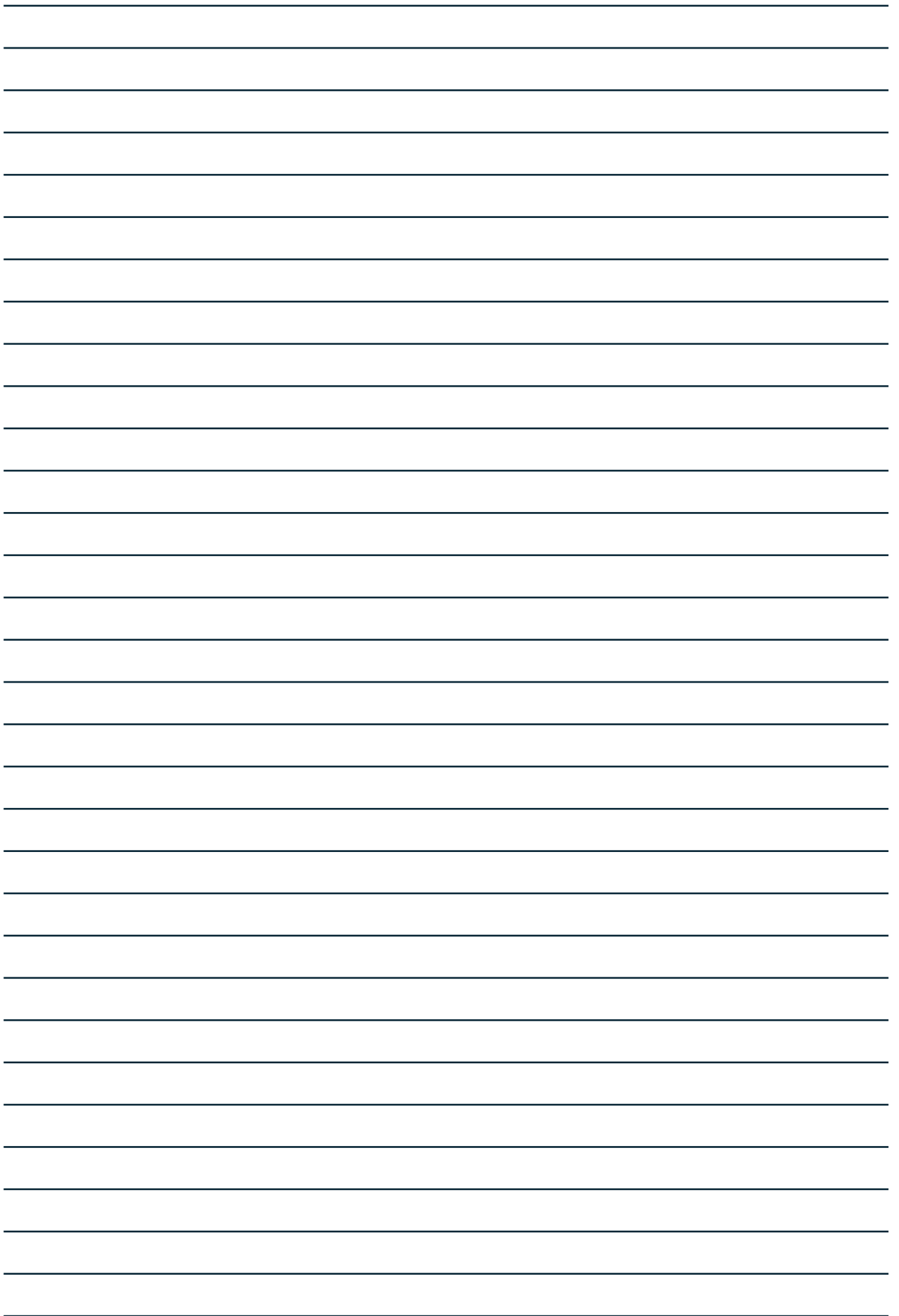
Arealnøytralitet betyr å gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd, enn å bygge ut mer natur. Dersom natur skal bygges ned skal et tilsvarende naturområde restaureres

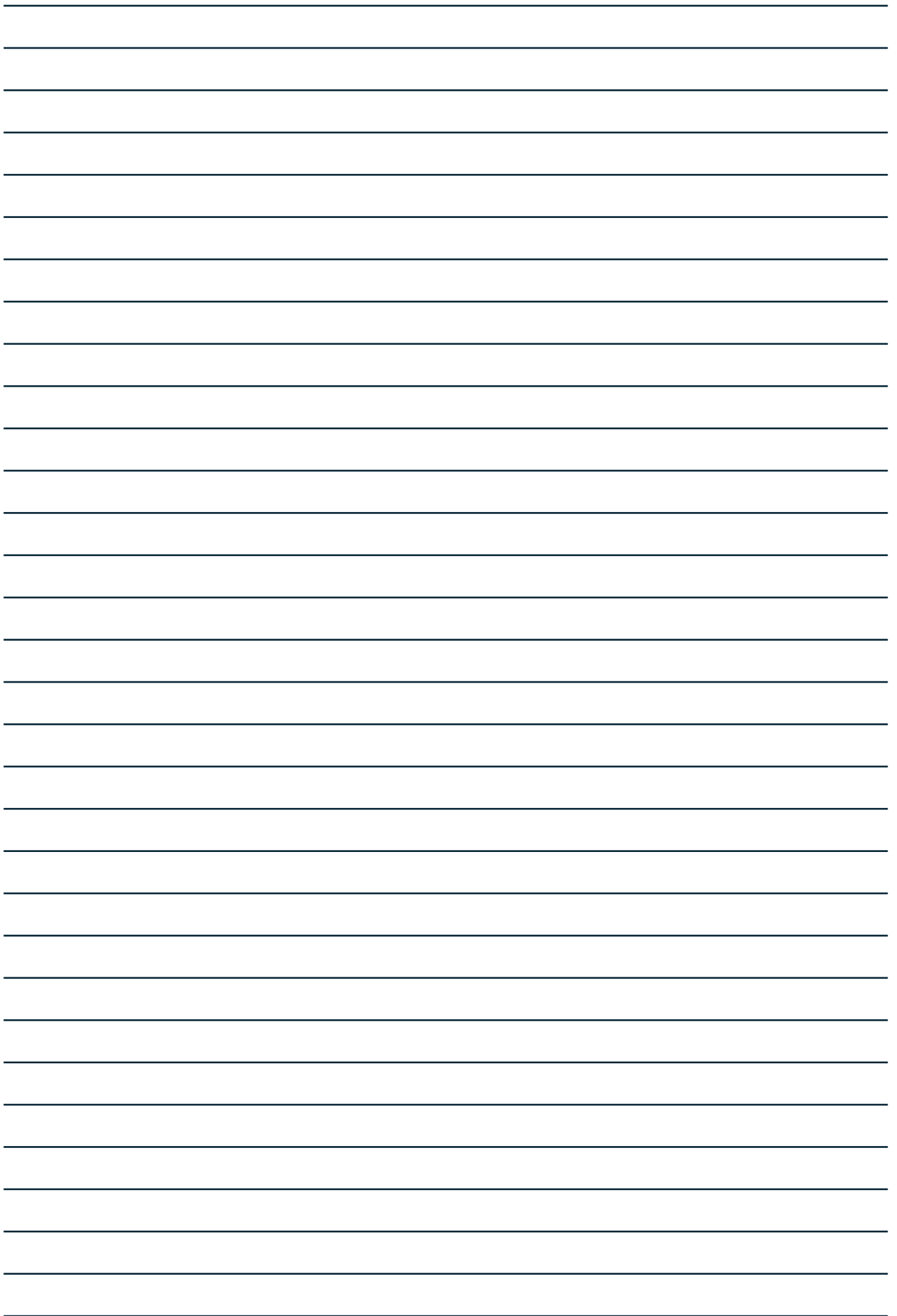
NATURTYPE

En naturtype er en ensartet type natur. Den omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorene som virker der

ØKOSYSTEM

Et økosystem er alle de levende organismene som finnes på et sted og miljøet de lever i. Et økosystem kan være lite – som en pytt, større – som en skog, eller sies å omfatte hele biosfæren, det vil si den del av Jorden (jord, vann, luft) der levende organismer kan eksistere.

Regionalt areal- og naturregnskap – pilotregion Lofoten

Prosjektperiode 2022-2026

Samarbeidspartnere

Lofotrådet

Lofot-kommunene: Vågan, Vestvågøy, Flakstad,
Moskenes, Værøy og Røst

Nordland Fylkeskommune (NFK)

Statsforvalteren i Nordland

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE)

Lofotodden Nasjonalpark

Finansiering fra

Miljødirektoratet (Klimasats)

Statsforvalteren i Nordland

Nordland Fylkeskommune

Hurtigruten Foundation